

اخطار

علم فقه احكام شرعيه بي ادله سند ن پيلد پر ر برفن
شريف اولوب انسانك عبادات و معاملاتني تصحيح اليه
سعادت دارينه ايصال فائده سني شامل و اخلاق
مليه مزي تزينه كافل اولديغندن جمله ايچون اوقيوب
واو كرنك * و خصوصيله بو كوني كونده محاكم شرعيه ده
اولديغني كبي محاكم ديوانيه ده دني احكام مجمله مرعي
الاجرا بولند يغندن ما موزين محاكم دولتيه نك
كافه سنه بوفني تحصيل ايتك واجب منزله سننده در *
لكن فن مزبورك معاملات قسمي برچوق منشعب و متشتت
مسائلي حاوي اولغله مانند بحر بي پايان غورينه وصول
ممكن اوله مديغني كبي دائما ظهور ايتكده اولان وقوعاتك
تجددي جهنله انلك صورت شرعيه لري نوجهله اوله جنغني
ييلنك ايچون بالكر مسائل فقهيه دن (مجمله) و بلكه
كتب فقهيه اوقومق كافي اوله ميه جنغني كبي خواصدن بيله
اصول فقهدن بي بهره اولانلر علم فقهدن نكت و مزيا سنه
واقف اوله ميه جقلرندن بجهه حال فقهدن طالب اولان كسه نك

مسائل جزبہ لرینی احاطہ ایدر قواعد اصول فقہ او قومہ
احتیاجی درکار و خصوصیلہ علم مذکور حسن افادہ
مرام و محافظت حقوق انام * امر اہمنہ خیلیدن خیلی بہ
مدار اولدیغی انکار اولنه مز *

ایشته بو مقصدہ مبنی برہدند نبری مکتب سلطانی
دائرہ سندہ آچلمش اولان حقوق مکتبندہ مجلہ ندر بس
اولمقده اولدیغندن بوئت صورت حسنہ ده تحصیلی کیفیتی
معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک دقتنی جالب اولغله
نظارت مشار الیہا طرفندن مکتب مذکور درس ترتیبی
جدولنه برده اصول فقہ علاوہ اولمشدر * لیکن علم
مذکورده قواعد و مسائل کثیر و عبارہ سی موجز و مفید
اولان کتاب متبحرین متأخریندن (ابوسعید خادمی)
طاب ثراہ حضر تلمینک کرک حنفی و کرک شافعی مذہب لری
اوزرہ تألیف اولمش اولان (مرآت) و (توضیح) و (جمع
الجوامع) و امثالی کتا بلرک حاوی اولدقلری بالجلہ مسائل
مہمہ و قواعد نافعه بی جامع اولان مجامع الحقایق نام
کتاب منافع نصابی اولسیلہ بوئت مکتب مز بورده معرفت
عاجز ائمہ ندر یسنہ داخلہ ناظرئی دولتلو (جودت پاشا)
حضر تلمینک معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سندہ
بولندقلری ائنادہ قرار ویرلمش اولدیغندن ندر یسنہ

بدأ ابتدیکم کوندنبری درسه حاضر اولان طلابک ابرام
والخامی الیه کتاب مذکورک ترجمه سنه شروع و قیام
اولنش ایدی مع هذا هر بقدر وقت مساعد اولوبدها
ارزو اولندینی وجهله عباره سی تفصیح وشواهدی تفصیل
اولنه مدی ایسه ده (لابدرك كله ولايترك كله)
فوا سنجه حسب الامکان بر صورت حسنه ده ترجمه
مذکوره به ختام ویریلوب کافه اصول کتابلنده اولدینی
کبی کتاب مذکورک مقدمه سیه سائر برطاقم محملارنده
بولنان بعض مسائلی اکلامق (علم منطقی) وبالخاصه قیاس
بختنده دفع قیاس ماده لری بتون بتون (علم مناظره) و علم
جدل و خلاقیاتی بیلکه موقوف اولدیندن او علملردن
دخی ترکی العبارة برر رساله ترتیله کتابک آخرینه وضع
ایدیلرک بونلره مراجعتی لازم کلان مسئله لک اوزرینه
اشارت اولمشدر * وباللہ التوفیق *

عن اعضای مجلس معارف

(احمد جدی)

﴿ فهرست اواع الدقائق ﴾

	صفحه
مقدمه علم اصولك تعريفى وموضوعى وغايتى بيان ايدر	۰۳
در بيان مباحث موضوع	۱۱
باب اول ادله بياننده در	۱۹
رکن اول کتاب	۰۰
قرايه مخصوص مباحث	۰۰
کتابله سنت بيننده مشترك مباحث	۲۱
لفظك درت - قسمه تقسى لفظ اكر واحد حقیقى واعتبارى به	۰۰
وضع اولنش ايسه خاصدر واکر کثير محصور ومستغرقه وضع	
اولنش ايسه عامدر	
تقسيم اول لفظك معنایه وضعى اعتباریله اولوب	۲۳
اوده درت قسمه منقسمدر ۱ خاص ۲ عام ۳ جمع منکر	
۴ مشترك	
(فصل ۱) اعتبار مقاصد نيتمه اولوب الفاظ و میانی به دکلددر	۲۶
عمومى افاده ایدن لفظك بعض متاولنه قصر اولنشى جائزدر	۳۴
(بقا ابتدادن اسلهدر قاعده کليه سنک تمثیلى	۳۷
(فروع) مدح و ذم ايجون سوق اولنان لفظ عمومى اوزره باقیددر	۴۱
(تمه) بعض افرادینه قصر اولنش عامك باقى افرادینه اطلاقى	۴۳
مجاز میددر	
(مسئله) لفظك عمومیت حال عوارض الفاظ میددر	۰۰
(مسئله) الفاظ عموم یا صیغدى و معناییله برابر عام اولور	۴۴
سؤال جوابده اعاده اولنش حد اولور) قاعده کليه سى	۵۵
اعتبار الفاظك و مندر در سبک خصوصنه دکلددر	۵۶
عادتك دلالتیله حقیقت ترك اولور	۵۷
لفظ مطلقى تقييد لفظ عامى تقييد کیددر	۰۰

جمع منکر وضع واحد له بلا استفراق کثیر محصوره وضع	۶۰
اولان لفظدر	۰۰
مشترک وضع کثیرله معنای کثیره وضع اولنش لفظدر	۶۱
تقسیم ثانی لفظک وضوح وخفا جهتله معناسنه دلالتی	۶۶
اعتباریله در وضوحی اعتباریله لفظک معناسنه دلالتی درت	۰۰
درلودر	۰۰
(ظاهر) (نص) (مفسر) (محکم) خفا اعتباریله دخی	۰۰
درتدر (خفی) (مشکل) (بجل) (منشابه) در	۰۰
تقسیم ثالث لفظی معناده استعمالی جهتیله در اوده درتدر بری	۶۹
حقیقت (۲ مجاز ۳ صریح ۴ کنایه در	
انواع علاقیدین یکرمی بش عدده حصر ایتمشدر در	۷۰
برکلامک اعانی ممکن اولزایسه اہمال اولنور	۷۴
(تزییب) حروف عاطفہ دنیبری واودر الخ	۸۵
حروف الجر (اذم اولتقسزین چیقہہ دیملکہ بن اذن و بر منجہ	۹۵
چیقہہ کلامک فرقی	۰۰
اجزاء شرط مشروطک اجزاسنه تقسیم اولہ من	۹۷
ایجاب حرفلری	۱۰۴
اسماء ظروف	۱۰۵
کلمات الشرط	۱۰۶
(خاتمہ) کیف صحت وسقم کبی حالدن سؤاله موضوعدر	۱۰۹
تقسیم رابع لفظله معنایه وقوف اعتباریله دراودہ درتدر	۱۱۲
(۱) عبارت (۲) اشارت (۳) دلالت (۴) اقتضا ایله دلالتیدر	
(نتمہ) مفهوم مخالفہ تک عدم اعتباری ادلہ ار بعدہ در	۱۳۰
استدلالات فاسدہ	۱۳۴
کتابله سنت بینندہ مشترک اولان مباحثدن بریدہ امر در	۱۳۴
امر یکرمی بر معنایه کلور	۱۳۶
امر مطلق تکراری اقتضا ایتمز	۱۳۸

۱۶۶	ہربر مأمور بہ ایچون حسندن لارمذر
۱۶۸	تکایف مالا یطاق اوچ قسمدر
۱۵۱	نہی استعلا طریقہ جرمنا فعلک ترکیفی طلبدر
۱۵۲	قتیح نہیک مقتضاسیدر
۱۵۳	(تزیب) مأمور بہیک شدی اگر امرلہ مقصود اولان
۰۰۰	شیئی قوت ایدر ایسہ حرامدر
۱۵۵	کتابلہ سنت بیندہ واقع مباحث مشترکہ دہبریدہ (بیاندر)
۱۵۶	بیان تفسیر
۱۵۷	بیان تغیر
۱۶۷	دلالت حال ایلہ معلوم اولان استثنا شرطلہ مشروط کبدر
	متلا شرکت مفاوضہ ایلہ مشترک اہل بیتلر ینک طعامی دلالت
	حالیہ شرکت خارجندہ اولدینی کبی
۱۶۶	تصرف شرعیٹک تأبیری اوج امرلہ اولوربری اہلیت
۰۰۰	(۲) محلیت (۳) تصرفک محلہ اتصالیدر
۱۶۸	بیان ضرورت
۱۶۹	بیان تبدیل
۱۷۴	رکن ثانی سنتہ خاص اولان شیرلر بیانندہدر
۱۷۵	بحث اول خبرک حضرت پیغمبرہ اتصالی
۱۷۷	بحث ثانی روایتک شرائطی
۱۷۸	بحث ثالث حال راوی
۱۸۲	بحث خامس طعن خصوصندہدر
۱۸۴	بحث سادس محل خبر
۱۸۶	بحث سابع نفس خیر
۱۹۲	نبی علیہ السلام بعث اولمزدن اول برنی ٹک شریعتیلہ
۰۰۰	متعبد میدی
۱۹۳	رکن ثالث اجماع بیانندہدر
۱۹۷	(فروع) تعامل یعنی ناسک اخذ و اعطا و سایر معاملہ لاندہ استعمال

ابتدای شی اجتهاد زمانه گذشته کلیت اوزره اراش ایسه اجماع عملی دینور مثلاً مزاعده و مشار کتده جمیع ناسک تعاملاری کبی	
رکن رابع قیاس بیاننده در	۱۹۷
قیاس ایچون بر طاقم شرطلر ورکنلر و حکم و دفعلر وارد	۱۹۹
قیاسک رکنی در تدر اصل و فرع و حکم و جامعدر	۲۰۰
(فصل) قیاس و استحسان و قیاس جلی و قیاس خفی	۲۱۱
قیاسک دفعی علتک دفعدن عبارتدر بوده التی وجهله اولور	۲۱۴
ری نقص در	۰۰۰
دافع قیاسک ایکنجیسی مانعدر	۲۱۷
اوچنجیسی فساد وضعدر	۲۱۸
درنجیسی فساد اعتباردر	۲۱۹
بشنجیسی فرقددر	۰۰۰
دافع قیاسک استنجیسی معارضه در	۲۲۱
باب المنارضه والترجیح	۲۲۹
تراجیح فاسده	۲۴۱
باب ثانی احکام بیاننده	۲۴۲
رکن اول حکم بیاننده	۰۰۰
سبب درت قسمدر	۲۵۱
رکن ثانی حاکم بیاننده در	۲۵۶
رکن ثالث محکوم به بیاننده در	۰۰۰
رکن رابع محکوم علیه بیاننده در	۲۵۶
عوارض ایکی قسمدر بری سماویه و دیگری مکنتسبه در	۲۶۱
باب الاجتهاد	۲۷۲
خاتمه برطاقم قاعده کایه	۲۷۷

جدول خطا صواب

صواب	خطا	سطر	صحیفہ
فاذا حالتم فاصطادوا	کلو امن رزق الله	۰۲	۰۱۷
عام بر صفتله توصیف اولند قدہ ۴ومی	بر صفتله توصیف اولند قدہ ۴ومی	۱۵	۰۴۷
افاده ایدر مثلاً ای رجل یا تینی فله	افاده ایدر		
درهم مثالنده اتیان صفتیه اتصافی کبی			
یناشدر دیکدر	یناشدر	۱۸	۰۴۸
اعتق عبدك عنی بانف ولا تملكه	سك حیوانلر کندن ده	۱۷	۰۵۸
رقیة کافره			
اکلا شیلور	اکلار	۲۰	۱۲۸
خبرنی	خبر عنی	۰۳	۱۸۴
جهنلرنده متحد اولان مجازلر ایسه ده	{ جهنلرنده متحد اولان مجازلر	۱۵	۲۲۳
ذکر ایتدی کیزو جه اوزره	وجه اوزره	۱۴	۲۷۲
اقرار	غیره اقرار	۱۴	۲۸۲
شیده	شی	۰۷	۲۸۷
یعنی	مثلاً یعنی	۱۴	۰۰۰
برشینک اتلافنه سبب اولان کسه	اتلاف اولنان شی	۱۸	۲۹۰
امام عنندنه تفاهم	امام تفاهم	۱۱	۲۹۱

﴿ علم مناظره ده ﴾

صوبه	خطا	سطر	صفحه
بر علقده دليل مدعان	بر مقدمه ايكي مشترك	6	17
بر مقدمه ابه دليل جريان	شي بوند قدده		
بر مقدمه مشترك بوند قدده			

خطبات سازه دخی بالنامه معلوم اوله جفتدن بوراده تفصیلا مدن
 صرف نظر اولندی

﴿ علم جدول ﴾

صوبه	خطا	سطر	صفحه
مورود	مورود	!	!

— اصول فقهدن —

(لوامع الدقايق في ترجمة مجامع المقابيق ح)

(مجلس معارف اعضا سندن فضيلتو حـ ذى)

(أفنديك أزيدر)

— — —

مجلس معارفك رخصتيله باب عالی جوارنده

الحاج مصطفى أفندي مطبعة سنده

طبع اولندي

في ٢ ذى القعدة سنة ١٢٩٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حد وثنای لایحیی * و سبب و سناش بی انتها *
خالق جمیع موجودات و مربی کافه کائنات اولان الله
تعالی حضرت تلمینک درگاه عظمت و کبریاسته عرض
و انضایه البق و احرى * و تسلیات و تحایا شارع امر
دیانات و عبادات و واضع حدود معاملات و ایقاعات
اولان حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم و بالجله
آل و اصحاب حضرتتک ارواح طیبه لرینه اهدا
اولئغه شایسته و سزادر *

بعد ذا معلوم اوله که بو کتاب قا ریئنی مقاصد
اصلیه و فرعیه به ایصال ایتمکده کافی اصول فقهدهن

بر جوق حقایق دقیقه و قواعد منیفه نك (مجامعی) و حسر
 و اطرافتی اعجاب ایدن فوائد لطیفه نك جا معیدر که
 ملتزمات اخوان و احببا ایلله متوکللا علی الله تعالی جمع
 و ترتیبه شروع و اقدام ایلدم * اوله که جناب منان
 عن قریب الزمان ختانی تیسیر و آسان ایلده * زیرا جناب
 حق اعطای مطلوب و اسعافی مقصود بایسته بزه
 کافی و اطف و عنایتی ایقایی مسؤولاته و افیدر * هر حالده
 توکل و اعتماد و استمداد و استناد من ذات الوهیتنه در

(بو کتاب بر مقدمه و ایکی باب اوزره مرتبدر)

(مقدمه) علم اصولک تعریفی و موضوعی و غایتی
 بیان ایدر (علم اصول) مسائیل فقهییه بی ادله
 تفصیله سندن استنباطه توصل اولنور علمدر

و بعضیلر احکام شرعیه به ایصالی جهتندن ادله نك
 احوالندن بحث ایدر علمدر دیدیلر (ادله اربعه کتاب
 و سنت و اجماع و قیاسدر) یعنی بودرده منحصردر

سؤال اولنور اینه که احکام استنباط اولنان ادله
 نصل درده منحصر اولور حالبو که انبیای سالغه نك
 شریعتلرند، بولنان (مثلاً قصاصی مبین) آیتک حکمیه عمل
 ابتدیکمزدن بزه دلیل اولدیغی کی (تحری) که مقصوده

نازل اولغیچون قدر تی بذل ایتکه دیرر مثلا اجتهادله
 مصلی قبله بی نه بین ایتک کبی
 و عرف و نهامل که بر شیک حقه خلق پیشده جاری اولان
 شیدر مثلا پر بلده ده خلق پیشده کیلی اولد یغی
 منصوص او لمبان شیرک وزن ابله آلتوب صائلمسی
 و امثالی شیر کبی

و (استصحاب) که بر شینی سابقه اولد یغی حال اوزره
 ابقا سیله حکم ایتکدر مثلا مدت طویله مفقود اولان
 کسفتک حیوة سابقه یله حکم اولتیق و امثالی شیر کبی

و كذلك (ظاهر) و یا (اظهر) ابله عمل که بونلرک
 مافوقنده و یا مسا و بسنده بر دلیل بولنمد یغی حالده
 بونلرله عمل ایتکدر مثلا بر صغیر میرک اخذ و اطاسنی
 و ایسی کورد کده سکوتی اذنی اولسنده ظاهر و یاننده
 بولنمسی اظهر در

و کذا (احتیاطله) عمل ایتک که مثلا بر شیک طهارت
 و عدم طهارتنده شبهه اولند قده احتیاطله رعایة عدم
 طهارتیه حکم ایتک کبی

و کذا مشهور (فرعه) ابله عمل ایتک
 و كذلك (مذهب صحابی و کبار تابعین) ابله عمل ایتک که

مثلا اوغلاك با ياسى لمنده شهادتى اجماع استحاله قبول
 اولماسى و امثالى مسائل كې
 وكذا (استحسان) ايله عمل كه اثر و يا اجماع و يا
 ضرورة و يا قياس خفى مناسبته قياس جلى به مخالف
 اولان دليدور مثلا اولكينك مثالى (سلم) كې كه عقد
 هنگا منده مبيع مفقود اولغاله سائر بيهء قياسا بونك
 جاز اولما مسى لازم كلور ايكن حقسنده بشقه جه نص
 وارد اولد بغيرندن جاز اوليور ايكنجيك مثالى
 (استصناع) كې كه مثلا بر نرزي به مدتتى بيان ايتمدن
 صفت و مقدار بى بيان ايدرك برشى ياد رفق كې كه
 بوده مبيع ميدانده اولمديغى حالده بيع ديمك
 اولد بغيرندن هر نقدر قياس جلى بيهء قياسا بونى تجويز
 ايتز ايسه ده لکن بو خصوصه ناس پيئنده تعامل
 بوانه كاديكندن اجاعله كرك بو و كرك (اجاره) تجويز
 اوليور

او چنجيك مثالى مثلا نجاست طو قمش اولان قابلرك
 غسل ايله طاهر اولسنى هر نقدر قياس قبول ايتز
 ايسه ده لکن ضرورة اجلندن استحصانا قبول
 اولمشدر (قياس خفى) نك مثالى اتى حرام اولان
 سباع بها نك) ايجد بكي صويك فضله سنك نجس
 اولمى كې كه اتينك حرمتنه نظر اسباع طبرك دخى فضله
 سنك نجس اولسنى قياس ظاهر اقتضايه رسده لکن

میتہ تک کہی طاهر اولد بیغدن حی اولان حیوانک کککنک
طاهر اولسی دها اولی اولغله بو قیاس خفی اجلندن طهارتبله
حکم اولنور

و کذا (اصل) ایله عمل ایتمک که مثلا (صفات عارضه ده
اصل اولان عدمدر) دیدیکم زده مضاربله شریکی بیننده
کارده اختلاف اولنسه بو اصله بناء سوز مضار بک اولور
و بر شیئک بواندیغنی حال اوزره قالمسی اصلدر) دیدیکم زده
استصحابله عمل ایتمک بو اصله منبی اولور

و کذا (قاعده کلیه) ایله عمل ایتمک که مثلا (مشقت تیسری
جلب ایدر) کلامی بر قاعده کلیه در که فرض و حواله
و حجر کی یک چوق احکام فقهمیه بو قاعده به مستنددر

و كذلك (معقول النص) ایله عمل ایتمک که بعض
علما اداه شرعیه تک معقولنی ادله اربعه تک ماعداسی
بسنجی بر دلیل با یوب بونکله اولان استدلاله (مالیس بکتاب
ولاسنة ولا اجماع ولا قیاس) دیمش لردر مثالی ظلمک قبحنی
قیاس منطقی ایله استدلال ایتمک کی

و كذلك (شهادت قلب) که مثلا اصحاب ایکی فرقه به
منقسم اوله رق اختلاف ایلد کلمی حکمده خارجدن
جهت ترجیح بولنمد قدده قینغی فرقه تک کلامنی
قلب تصدیق ایدر سه انکله عمل ایتمکدر

و كذلك (تحکیم الحال) دینلان شیء که مثلا

بر صود کرمانک صاحبی مستأجری ایله برمدتد نص کره
صویک جریان وانقطاعی خصوصتده مخصوصه ابتدا کارند،
حکم حاله اشهاد ابد مدکاری حالده حال ایله حکم اول نور
شویله که اگر صوو وقت نزاعده جاری ایسه دکرمان صاحبی
تصدیق اول نور و اگر وقت نزاعده صوجاری دکلسه
مستأجر تصدیق اول نور

و كذلك (عموم بلوی) که نجاست دوشن برقیونک
لدی القیاس بر وجهله طاهر اولامسی لازم کلور کن
هر زمان وقوع بولان بو مشقتی تبسیر ایچون صویندن
مقدار معین نزعله طهارتیه حکم اولنمی کی

و کذا (عمل بالشبهین) که بهض ائمه تک غایت
معیاده داخل اولوب اولماق شبهه سی بو لند یغندن
ابدستده غسل مرفقی وجوب بدن عده ائمه دیکی کی
بونلرک کافه سندن احکام استخراج اولندیغیچون
دلالتدن اوللری لازم کلور

جواننده دیرز که بونلردن احکام استخراج اولنمی نه کتاب
ویاستت و یا جماع و یا قیاس دلالتیه اولدیغندن بونلرک
کافه سی ادله اربعه به راجع اولاش اولور مثلاً (شریعه من
قبلنا) ده اولان مواد اگر قرآنده ذکر اولنماش اولور سه
آنکله عمل اولنماز دیمک اولدیکه آنکله عمل حقیقنده قرآنه
عادر نجرری ایله عمل دخی (استفت قلبک الخ) حدیث

شریفیله عمل ایتمک اولدیغی کبی تعامل و عرف ایله عمل دخی
(مارآه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن) حدیث
شریفیله عمل ایتمک کبیدر و سائر مثاللرده بو قیاس اوزره در

امام اعظم حضرت تلرندن نقل اولندیغی اوزره
(فقه) نفس انسانییه نك دنیا و آخرتده منفعت
و مضرتنی بیلدیرر علمدر دهرک تعریف بیور مشلدر
اما علماء سائر (فقه) ادله تفصیلیه سندن احکام
شرعیة عملیه بی بیلدیرر علمدر دهرک تعریف ایتمشلدر
ایمدی بو علم اصول ایله مسائل فقهک استنباطنه توصل
شو وجهله در که مسئله مذکوره بی استخراج ایچون
علم منطقه کائن قیاس اقترا بیدن اشکال اربعه نك [۱]
شکل اولیله استدلال اولنور ایسه مسائل اصولدن
برقاعده کلیه بی کبری مقامنده برصغرای سهله الحصوله
ضم ایله قیاس یا پیله رق مطلوب فقهی او قیاس ایله
استنباط وقوه دن فعله استخراج اولنور [۲]
مثلا مسائل فقهیه نك عبادات قسمندن حجک و جو بی
شویله استدلال ایدرز که حج شارع طرفندن امر اولمشدر
(شارعک هر بر امر ایتمدیکی شیء واجبدر) (بو صورتده
حج دخی واجبدر) معاملات قسمندن مثلا استئصنا عذر
که بیع عده قبیلدن اولغله قبول به اولماق لازم کلور

دید که جواینده استصناع اجاعله ثابت اولش برشیدر
 اجاعایله ثابت اولان هر شی معمول بهدر (بصورتده
 استصناع دخی معمول بهدر دیرز اگر قیاس استثنائیه [۳]
 مسائل فقهدن بر مسئله نک ثبوتنه استدلال اولنور ایسه
 مثلا فقها کرجی جنس و قدر ده طوزه قیاسله
 انکده تفاضلا بیعی حرامدر دید کلرندن بو حرمتی
 بر قیاس استثنائیه میدانه چیقاریرز شویله که مسائل اصول
 فقهدن اولان قاعده کلیه او قیاس استثنائیک
 مقدمه شرطیه می قیانهرق استنباط اولنور (مثالی)
 هر نه زمان بر حکم ثبوتنه یعنی مثلا کرجک تفاضلا بیعک
 حرمتنه قیاس فقها دلالت ابدر ایسه اول حکم یعنی
 او حرمت ثابتدر لکن (مقدم) یعنی کرجک تفاضلا
 بیعک حرمتنه قیاسک دلالتی محقق و طوغریدر (تالی)
 یعنی کرجک تفاضلا بیعک حرمتک ثبوتی دخی
 محققدر ایسته کرجک تفاضلا بیعک حرمتی اشبو
 دلیل شرعیدن بری اولان قیاس فقها ایله
 ثابت اولدایی

بعض کره مسائل اصول فقه بو مقدمه یه احوال اولور
 شویله که ادله شرعیه دن هر بردایک منسوخ اولوب
 ویا اولما مننی ویا اکا معارض ویا اندن راجح ویا اکا

مساوی اولان دیگر بردلایک بولنماسی قیود وشر ائطیله
 مقید و مشروط اولدیفندن مسائیل فقهییه بی
 استنباط ایچون کبری ویا مقدمه شرطیه قلنان قاعده
 کلیه بو قیود وشر ائطی مشتمل اولدیغی وقتده کلیت
 اوزره صادق اوله جفندن کبری ویا مقدمه شرطیه
 قیلنه یلور بو جهتله قیود مذکوره به متعلق اولان مباحث
 که اصول فقه مسئله لرنددر قاعده مز بوره ده مندرج
 اولغله اوقاعده نك احوالی مشابه منده اولمش اوور)

علم اصولک موضوعی ادله شرعیه واجتهاد وترجیحدر
 ویهضلر ادله شرعیه ایله ثابت اولدیغی حیثیتله احکامدر
 دیدیلر* و امام غزالی حضرت تری دخی بونی قبول ایتدی
 و بعضیلر کندیسیله احکام ثابت اولدیغی جهتله ادله
 وادله ایله ثابت اولدیغی حیثیتله احکامدر دیدیلر
 لیکن ظننه کوره قول مقبول (آمدی) رحمه اللامک
 احکام ثابت اولدیغی حیثیتله یالکز ادله در دیدیکدر
 که علماء متأخرین دخی بو قولی قبول ایشلردر

علم مذکورک غایتی سعادت دارینه نائل اولغیچون
 طاقت بشریه ایریشدیگی قدر احکام شرعییه بی
 یلکدر